

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

502

Vragen van de leden **Leijten** en **Jasper van Dijk** (beiden SP) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over *het bericht dat honderden rijken uit Rusland en Oekraïne een Cypriotisch paspoort hebben kunnen kopen* (ingezonden 22 september 2017).

Antwoord van Minister **Zijlstra** (Buitenlandse Zaken) mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 23 november 2017).

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van het bericht in The Guardian dat honderden Russische en Oekraïense rijken een Cypriotisch paspoort hebben kunnen kopen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de Cypriotische overheid sinds 2013 meer dan vier miljard euro zou hebben verdiend aan het «gouden visum»-programma? Zo ja, hoe is dit bedrag opgebouwd en wat is er met dit geld gebeurd?

Antwoord 2

Er is geen informatie beschikbaar omtrent alle investeringen die zijn gedaan door investeerders die de Cypriotische nationaliteit hebben verkregen via het investeerdersprogramma dat uitzicht biedt op naturalisatie.

Vraag 3

Welke eisen worden er gesteld aan het type investeringen dat investeerders moeten doen om een Cypriotisch paspoort te kunnen krijgen?

Antwoord 3

Cypriotische nationaliteit kan verleend worden aan investeerders volgens de regeling «Scheme for Naturalization of Investors in Cyprus by exception». De voorwaarden voor het verkrijgen van de Cypriotische nationaliteit via deze

¹ <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/17/cyprus-selling-eu-citizenship-to-super-rich-of-russia-and-ukraine>

regeling zijn openbaar en te vinden op de website van het Cypriotische Ministerie van Binnenlandse Zaken.

Vraag 4

Klopt het dat Cyprus de achtergrond van deze individuen niet of nauwelijks heeft nagetrokken? Zo ja, welke consequenties zijn daaraan verbonden?

Antwoord 4

Over de daadwerkelijk gevolgde individuele naturalisatieprocedures kan geen inzicht worden verkregen.

Vraag 5

Is het waar dat van corruptie en andere wanpraktijken verdachte personen – via deze route – een Europees paspoort kunnen kopen? Zo ja, wat is uw oordeel hierover?

Antwoord 5

Volgens de Cypriotische wetgeving moet iedereen die de nationaliteit van Cyprus wenst te krijgen aantonen geen strafblad te hebben. Tevens mag de persoon niet voorkomen op de lijst van personen wier bezittingen binnen de EU vanwege sancties zijn bevroren.

Vraag 6

Zijn er paspoorten verstrekt aan mensen die op de bekende sanctielijsten staan? Bent u bereid dit uit te zoeken?

Antwoord 6

Er is geen informatie bekend over of paspoorten zijn verstrekt aan personen die op Europese sanctielijsten staan. Iedere Staat bepaalt ingevolge zijn eigen wetgeving wie zijn onderdanen zijn, gegeven de beperkingen van het internationaal recht.

Overigens geldt dat de nationaliteit van een persoon niet van belang is voor de tenuitvoerlegging van sanctiemaatregelen tegen personen die op een sanctielijst zijn geplaatst. Deze sanctiemaatregelen moeten te allen tijde worden toegepast op personen die op een sanctielijst staan. Als op de persoon op een sanctielijst een inreisverbod van toepassing is kan deze persoon geen toegang verleend worden tot de EU op basis van een visum. Daarnaast moeten financiële middelen van personen waartegen een tegoedenbevrozing van kracht is, bevroren worden wanneer deze de EU binnenkomen. Dat maakt het minder aannemelijk dat personen die op sanctielijsten staan investeringen kunnen doen op Cyprus.

Vraag 7

Erkent u dat het gevaar bestaat dat er op deze manier veel geld witgewassen wordt binnen de Europese Unie, onder meer vanwege het feit dat er in Cyprus veel brievenbusfirma's geregistreerd zijn? Zo ja, op welke wijze gaat u dit probleem aanpakken bij uw Cypriotische collega, bilateraal dan wel via de Raad? Zo nee, kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 7

Iedere Staat bepaalt ingevolge zijn eigen wetgeving wie zijn onderdanen zijn, gegeven de beperkingen van het internationaal recht. Alleen als er sprake is van strijdigheid van de toepassing van de nationale wetgeving met toepasselijk internationaal recht ontstaat er een reden om tot actie over te gaan. Op basis van de thans beschikbare gegevens is vooralsnog geen sprake van strijdigheid met internationaal recht.

Vraag 8

In welke andere Europese landen zijn dergelijke programma's beschikbaar? Bestaat of bestond er ook een vergelijkbare constructie voor mensen die een Nederlands paspoort willen verwerven? Zo ja, hoe ziet die regeling eruit?

Antwoord 8

EU-lidstaten waarvan bekend is dat zij investeerdersprogramma's hebben welke uitzicht bieden op enige vorm van langdurig verblijf zijn Malta, Spanje, Portugal, Bulgarije, Oostenrijk, Estland en Nederland. Echter, deze landen

geven eerst recht op een verblijfsvergunning en na een aantal jaren op naturalisatie. Bovendien hebben de meeste EU-lidstaten wel een artikelbepaling in hun nationaliteitswetgeving op grond waarvan (deels) voorbijgegaan kan worden aan de voorwaarden voor naturalisatie.

In Nederland kunnen personen die € 1,25 miljoen investeren in innovatieve bedrijven of bedrijven die daardoor meer werkgelegenheid scheppen in aanmerking komen voor een tijdelijke verblijfsvergunning. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) moet over de investeerder informatie inwinnen bij de Financial Intelligence Unit (FIU) in Nederland en de FIU in het land van herkomst.

Na vijf jaar legaal verblijf kan de investeerder in aanmerking komen voor een permanente verblijfsvergunning of voor de Nederlandse nationaliteit wanneer zij aan de voorwaarden daarvoor (o.a. het halen van een inburgeringsexamen) voldoet.²

Vraag 9

Deelt u de mening dat nationale en Europese Parlementariërs het recht zouden moeten hebben om in te zien welke individuen op de bovenstaande wijze Europees staatsburgerschap gekocht hebben? Zo ja, welke oplossing heeft u voor ogen? Zo nee, kunt u uw antwoord beargumenteren?

Antwoord 9

Het is aan afzonderlijke lidstaten zelf om te bepalen of openheid wordt betracht omtrent persoonlijke informatie van investeerders die via specifieke programma's onderdaan van de betreffende Staat zijn geworden. Lidstaten zullen hierbij een afweging moeten maken tussen transparantie en de privacy van hun onderdanen.

Toelichting:

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van de leden Groothuizen en Verhoeven (beiden D66), ingezonden 21 september 2017 (vraagnummer 2017Z12481).

<https://www.theguardian.com/world/2017/sep/17/cyprus-selling-eu-citizenship-to-super-rich-of-russia-and-ukraine>

² Kamerstuk 30 573 nr. 134